

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Inkaja vsak dan svojo izvedbo in praznika.

Inserati veljajo: petstopenjska vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Slovenščina pred sodišči na Koroškem — brezpravna.

Na Dunaju izhajajoči strokovni list »Gerichtshalle« z dne 2. junija 1912 prinaša zelo zanimivo, toda za v ustavi zajamčene pravice slovenskega naroda pred koroškimi sodišči naravnost uničujočo disciplinarno odločbo, katero prinašamo za danes brez daljšega komentarja.

Ta odločba se glasi: »Več odvetnikov, oziroma odvetniških kandidatov je zakrivilo kršenje poklicnih dolžnosti s tem, da so kot zastopniki strank zavlekli rešitev pravde radi motenja posesti, ker so se branili razpravljati v nemškem jeziku, odnosno ker so šefi svoje odvetniške kandidate pozvali k ti branitvi.«

Disciplinarni svet celovške odvetniške zbornice je obsodil namreč dva odvetniška kandidata in dva odvetnika radi kršenja poklicnih dolžnosti, češ da sta le-ta odvetniška kandidata baje s tem ogrozila interese svojih strank, da sta se dne 21. aprila 1908 pri neki razpravi, ki se je vršila med dvema popolnoma slovenskima strankama v slovenskem delu naše Koroške v pravdi radi motenja posesti, pred okrajnim sodiščem v slovenskem ozemlju tužnega Korotana branila razpravljati v nemškem jeziku, čeprav ju je k temu razpravni sodnik z opozoritvijo na posledice večkrat pozval — obo odvetnika pa sta kot zastopnika baje s tem ogrozila interese svojih klijentov, da sta nakazala oba svoja koncipijenta, da naj pri bodoči razpravi, ki se je imela vršiti dne 1. maja 1908, ne razpravljata v nemškem jeziku, čeprav bi razpravni sodnik zopet to sklenil.

Disciplinarni svet c. kr. najvišjega sodnega dvora je pa zavnil priziva obeh odvetnikov in to iz sledečih razlogov:

»Vprašanje, če vsebinjuje po disciplinarnem svetu kot dokazano vzeto postopanje obeh pritožiteljev kršenje dolžnosti, se mora v soglasju z izpodbijano odločbo, katere merodajna razmotrivanja niso ovržena po izvajanih pritožbah, potrditi. Že način, kako so se po spisih odigrali dogodki, dokazuje nedvomno, da obo pritožitelja kot zastopnika strank

svojega postopanja nista uredila po potrebah pravne zaštite, temveč da sta se dala voditi po nazorih, ki se morajo umakniti v prvi vrsti upoštevajočemu namenu iskanja pravice, oziroma pravne obrambe. Zastopnikoma strank je bilo prosto, da dasta izraza svojemu pravnemu nazoru o jezikovni rabi, ne da bi postopala tako, kakor sta. Po § 9. odvet. reda je odvetnik obvezan, da prevzeta zastopstva opravlja po zakonu in da zastopa pravice svoje stranke proti vsakomur z verno, zvestobo in vestnostjo; po § 11. odvet. reda je pa odvetnik dolžan, da oskrbuje zaupana opravila, dokler obstaja nalog in ga zadene odgovornost, če tega ne stori. Nikakor se pa ne more smatrati za primerno iskanje pravice ali primerno pravno obrambo, če zastopnik stranke v pravdi radi motenja posesti, ki se mora že po svoji naravi in po zakonitih določilih nujno obravnavati in takoj rešiti (§§ 454. do 459. c. p. r.), konec postopanja in končno rešitev zavlačuje s postopanjem, čegar mogoče posledice je mogel uvideti kot strokovnjak in v tem slučaju še tembolj, ker je sodnik poprej, predno je slednji sklenil počivanje postopanja (§ 133. c. p. r.), pozval zastopnika, da naj razpravljata k stvari. V upravičbo se ne more utemeljeno sklicevati na dejstvo, da se dejansko ni bilo bati ogroženja interesov pravnih strank in da tako ogroženje tudi ni nastopilo, ker bi tožnica, kakor je stala stvar, morala pravdo izgubiti in svoji protivnici plačati stroške, dočim je pa toženka ostala prej ko slej v mirni posesti in ker bi se končno obe stranki tudi poravnale. Po spisih je vendar ugotovljeno, da je nastopilo počivanje postopanja s pravnimi posledicami § 168. c. p. r. in da stvar še danes ni končno rešena. Stranki pa nedvomno niste imele namena, poslužiti se sodne pomoči v to svrhu, da bi sodišče odločilo jezikovni spor; namen napada in obrambe je bil gotovo ta, da se čim najhitreje doseže sodno odločbo o spornem pravem razmerju; vsled obnašanja obeh zastopnikov se pa ta namen ni dosegel, vsled česar nista zaupanega posla vodila s predpisano skrbnostjo (§ 9. odvet. reda), nista stvarnega naloga izvedla in sta torej za to opustitev odgovorna v smislu zgo-

raj navedenega zakonitega določila. Ako dr. B. slednjič še ugovarja, da disciplinarni svet ni smel govoriti o ogroženju interesov njegove stranke, ker se je njegova stranka strinjala z njegovim postopanjem in je še celo naročila, da se mora na to pripomniti, da je ta ugovor sicer formalno pokrit s pooblastilom z dne 30. aprila 1908, da pa zastopnik vzlic vsebini njegovega pooblastila ni bil odvezan dolžnosti, da ukrene v prvi vrsti to, kar ustreza stvarnemu interesu in pravni potrebi stranke. Popolna opustitev zastopniške pomoči v materialnem oziru in to vzlic poznanju mogočih posledic tega postopanja pa utemeljuje kršenje odvetniških poklicnih dolžnosti.

Tako se torej glase razlogi le-te najvišje disciplinarne odločbe: ti razlogi pač jasno dokazujejo, da so naši najvišji sodni oblasti nepoznani državni osnovni zakoni in da sme na Koroškem sodnik, ki je zadostno šovinističen, ne kaznovano čepati celo državne osnovne zakone, dasi bi ti zakoni morali veljati kot temelj naši državi, in čeprav je dotičnik s prisego obljubil, da bode vse zakone vestno spoštoval in vestno izpolnjeval.

Še celo strokovnemu listu »Gerichtshalle«, kateremu pač ne moremo in tudi ne smemo očitati posebnih ali sploh kakih simpatij za ustavno zajamčene pravice slovenskega jezika pred sodnimi oblastmi, se je zdela gorenja najvišja disciplinarna odločba tako neverjetna in tako gorostasna, da je smatral za potrebno, da ji doda nekoliko stvarnih pomislov.

Strokovni list »Gerichtshalle« dodaja namreč gorenji odločbi sledeče, zelo umestne pripombe:

»Iz gorenje odločbe dobivamo vtisk, da se je stranka strinjala s postopanjem svojega odvetnika. Ako je ta domneva pravilna, potem se odločbe nikakor ne more odobravati. Disciplinarni svet vendar ni nikak varuška oblast, niti se — nepoklican — ne sme vmešavati v razmerje med odvetnikom in klijentom. »Kaj ustreza stvarnemu interesu in pravni potrebi stranke,« ima v prvi vrsti ona odločevati; na vsak način pa v tem oziru ni pod kontrollo disciplinarne sveta. Ako hoče kaka stranka v pravdi radi motenja posesti rajši opustiti svoje materialne interese,

kakor da bi se odrekla svoji nacionalni občutljivosti, se odvetnika, ki v tem oziru upošteva naziranje svoje stranke, ne more delati disciplinarno odgovornega. Bojimo se, da bi se tak odločba, kot je gorenja, mogla generalizirati, in to bi bilo pač zelo opasno.

Besedo imajo sedaj vsemogočni državni poslanci S. L. S., ki so baje edino poklicani čuvarji in branitelji naših ogroženih narodnih pravic in svetinj, vsaj se je gorenja najvišja odločba, ki je datirana od dne 23. aprila 1912, izdala ob času, ko so razni Gostinčarji, Vrstovski in Korošci sedeli pri krmilu naše ladje in v dunajskem državnem zboru baje z zapostavljanjem vseh strankarskih koristi in korit stali neustrašeno na braniku za naša sveta prava.

Na noge torej državnozborna delegacija S. L. S. in izpolni svoje gostobesedne obljube!

Državni zbor.

Dr. Korošec kot manjšinski poročevalec. — Stari trik. — Spričevala ministrom. — Glasovanje. — Grozeča rusinska obstrukcija. — Sejno poročilo.

Dunaj, 3. junija.

Med manjšinskimi poročevalci k prvi skupini službene pragmatike (uvod in splošne določbe), je dobil danes besedo tudi posl. dr. Korošec, da utemelji svoje minoritetne predloge. O teh predlogih smo že pisali, deloma nameravajo restituirati določbe vladinega načrta, deloma so še reakcionarnejšega za uradnike vektativnega značaja ter nimajo drugega smisla, kakor iz uradnikov norce briti. V tej prvi skupini zahteva posl. Korošec restituiranje vladine določbe, da naj službena pragmatika ne stopi v veljavo s 1. julijem temveč šele 1. onega meseca, ki bo sledil publikaciji zakona. To se pravi uveljavljenje uradniške pragmatike je s tem popolnoma prepuščeno vladi, nota bene oni vladi na kateri dr. Korošec danes ni našel niti ene dobre strani in kateri baje slovenski klerikalci ne morejo v prav nikakem oziru zaupati. — Dr. Korošec hoče uvesti v uradniški status tudi konfesionalni princip, uradnik naj bo istega veroizpovedanja, kakor večina pre-

bivalstva v službenem mestu. To svojo nesmiselno zahtevo (kaj ima vera, stvar notranjega prepričanja z delovanjem uradnika opraviti?) je posl. Korošec zamešal v upravični princip, da mora biti vsak uradnik več tudi onega jezika, ki ga govori manjšina prebivalstva v njegovem službenem delokrogu, ako znaša ta manjšina vsaj 20%.

V parlamentu so znani ostali kuriozni minoritetni predlogi slovenskih klerikalcev, znano je njihovo nasprotstvo napram službeni pragmatiki in zato se je zbralo precej poslancev okoli drja. Korošca, da sliši nekaj pametnih in stvarnih razlogov, ki so merodajni za nad vsem čudno postopanje S. L. S. Toda ta radovednost je bila slabo poplačana. Dr. Koroševa izvajanja so bila tako primitivna, da je kopnel avditorij, kakor sneg in da se na koncu govora ni upal nikdo drugi izreči pohvalo, kakor stanovski tovariš predlagatelj župnik Hladnik, ki pa se lahko ekskurzira s tem, da je politično in parlamentarno še novinec.

Baš radi svoje primitivne oblike in vsebine pa so dr. Koroševa izvajanja vplepoučna. Govornik je uporabil enostavno metodo: če sam ničesar pametnega ne veš, pa krepko čez druge zabavljaj. In tako je delil predvsem vladi oziroma posameznim ministrom spričevala ter jih zapored kvalificiral za nezmožne, celo somišljenika Hussareka se je lotil, češ, da je zagnal italijansko fakulteto v slepo ulico subkomiteja in da se pripravila ubiti z cesarskim lastnoročnim pismom rusinsko univerzo. Poslanci so pri tem začudeno vpraševali, od kdaj da se je mnenje naših klerikalcev tako korenito spremenilo, saj je še v petek posl. Verstovšek izrekel naučenemu ministru zaupnico! Posl. Zenker je opozoril drja. Korošca na to dejstvo, pa pojasnil ni dobil.

Voditelj štajerskih klerikalcev je napravil sicer eno častno izjemo, na katero ga je opozoril posl. Kalina: »Kaj pa z Georgijem?« »Tega pa vam prepuščam,« je rekel dr. Korošec. To je izzvalo ono veselost, ki jo Nemec imenuje »ein verständigvolles Lächeln«, posl. Choc je dal temu mnenju izraza z medklicem: »Sedaj vemo, kam hočete.« —

Ko je bil z ministri gotov, se je obrnil govornik k vprašanju upravne

teleuju ne poznajo žimpic in blazin na vzmeti.

Bila je videti očarana: »Tem bolje. To bo prijazno, slabo spati... poleg... poleg tebe... in potem naju bodo vzbudili petelini!«

Odela si je bila svoj jutranji plašč, velik plašč od bele flanelne, ki ga je Duroy takoj spoznal. Ta pogled mu je bil neprijeten. Zakaj? Njegova žena je imela, to je vedel, cel tucat te jutranje obleke. Svoje bale vendar ni mogla zavreči ter si kupiti novino. A kaj, on bi bil rad, da ne bi bilo njeno perilo za po dnevi in po noči in za ljubezen isto, kot z onim. Zdelo se mu je, kakor da je voljno in toplo blago obdržalo nekaj od Forestierjevih dotikov.

Stopil je proti oknu in si je prižgal cigareto.

Pogled na pristanišče, na široko reko, polno ladij z lahimi jambori, trebušnih parnikov, ki so jih z velikim ropotom razkladali žrjavi na obrežju, mu je segel do srca, čeprav je vse to že izdavnica poznal. In vzkliknil je:

»Strela, kako je to lepo!«
Madelena je pritekla, položila obe roke svojemu nožu na ramo in je bila očarana, vsa zamaknjena sklonjena proti njemu. Venomer je hitela:

»O, kako krasno je to! Kako krasno! Nisem vedela, da je toliko ladij!«

(Dalje prihodnjik.)

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Župančič.

Drugi del.

(Dalje.)

Georges je povzel:

»Ker si me začela tikati, posnamem pri tej prici ta vzgled, in ti povem, draga moja, da te imam vedno rajši, od sekunde do sekunde, in da se mi zdi Rouen strahovito daleč.«

Sedaj je govoril z igralskim povdarkom in je šaljivo izprenevedal obraz, kar je zabavalo mlado ženo, vajeno vedenja in burk literarnih ciganov.

Gledala ga je od strani in zdel se ji je zares krasen in visela je med poželjenjem, ki nas obide, kadar nas zamika utrgati sad z drevesa, in med omahovanjem hladnega razuma, ki nam svetuje, naj počakamo do obeda, da ga zavžijemo ob svoji uri.

Potem je dejala, zardevajoča ob mislih, ki so jo naskakovale:

»Solarček moj, le zanesi se na mojo izkušnost, Poljubi na železnici niso za nič. Ne zaležejo prav.«

Nato je še bolj zardela in je zamrmrala:

»Ne žanji žita, dokler je zeleno.«

Smejal se je, drastila so ga namigavanja, ki jih je slišal iz teh lepih ust; pokrival se je, momljal z ustnicami, kakor da mrmra molitev, potem je izjavil:

»Priporočim se svetemu Antonu, patronu za izkušnjave. Sedaj sem kakor skala.«

Polagoma je prihajala noč in pregrinjala s prozorno senco, kakor z lahno tenčico, širno ravnino, ki se je raztezala na desni. Vlak je tekkel ob Sèni; in mlada dvojica je gledala na reki, vijoči se kakor širok trak brušene kovine, rdeče odbleške, svetle pege, padle z neba, ki jih je prevleklo zahajajoče sonce z ognjenim škrlatom. Te luči so počasi gasnile, temnele in se zavijale v žalosten somrak. In ravnina se je potapljala v črno, z ono turobno grozo, ono smrtno grozo, ki lega z vsakim mrakom na zemljo.

Ta večerna melanholija, prihajajoča skozi odprto okno, je prešinjala poročencema dušo, pravkar še tako radostno, in obmolnila sta obo.

Približala sta se bila tesneje drugi drugemu, da bi gledala, kako umira dan, ta lepi, jasni majniški dan.

V Mantesu so bili prižgali malo oljnato svetilko, ki je metala svojo

rumeno, trepetajočo luč po sivih blazinah.

Duroy je objel svojo ženo okrog pasu in jo je stisnil k sebi. Burno poželjenje, ki ga je bilo navdalo malo prej, se je spremenilo v nežnost, medlo nežnost, v mehko hrepenenje po tolažilnem milovanju, tistem milovanju, s katerim zaziblješ otroka.

Prav potihem je zamrmral: »Kako te bom ljubil, Madica moja!«
Sladkost tega glasu je ganila mlado ženo, po vsi polti jo je naglo izpreletelo, nagnila se je nadenj, zakaj bil je naslonil lice na njena gorla nedra, in mu je ponudila svoja usta.

Bil je dolg, nem in globok poljub; planila sta in nato silovit in blazen objem, kratka borba brez sapa, in nasilna in nenardna združitve. Potem sta ostala tesno objeta, obo nekoliko razočarana, trudna in še raznežena, dokler ni naznanil vlakov žvižg prihodnje postaje.

Rekla je, popravlja se s konci prstov razmršene lase na senec:

»To je res neumno. Kot dva paglavca sva.«

On pa ji je poljubljal roke, drugo za drugo z mrzlično hitrostjo, in je odgovoril: »Tako strašno te ljubim, Madica moja.«

Do Rouena se nista skoraj gnila, lice na licu, oči uprte skozi okno v noč, kjer je zasijala sedaj pa sedaj luč iz hiš; in sanjerala sta, za-

reformo. Povedal je, da je cesarska reformna komisija nezmerno, da ubija čas in denar in da iz njene moke ne bo kruha. Na ta način je našel posl. Korošec prehod k predmetu samemu, k službeni pragmatiki. »Stvar je, gospoda moja, švindel, ki ga uganjate z uradniki, ker ni denarja, ni pokritja, ni mogoče uveljaviti službene pragmatike. Brezvestni in goljufivi demagogi so oni, ki bodo glasovali za pragmatiko, ne da bi bila urejena finančna plat celega vprašanja.« Tako se glasi naša domača klerikalna argumentacija. Mi jo danes klerikalcem (za enkrat le tem) koncediramo ter smo prepričani, da gospod dr. Korošec ne bo tak političen brezvestnež in goljuf, da bi glasoval za novi brambni zakon, katerega bo treba kmalu votirati in katerega neštet milijoni so tudi brez pokritja, kakor one v primeri ž njimi skoraj neznatne vsote, ki jih zahteva zboljšanje gmotnega položaja uradnikov in slug.

Nočemo delati klerikalnemu govorniku krivico: finančni ugovori niso bili edini protargument. Posl. Korošec je mnenja, da ne gre deliti splošne službene pragmatike od onih dveh specijalnih zakonov, ki sta namenjena urediti službene razmere profesorjev in sodnikov. Dr. Korošec si je torej postavil novo sankcijsko oviro za službeno pragmatiko, ki je naravnost originalna. Ker pragmatika za profesorje in sodnike še ni gotova, je ne smejo dobiti tudi ostali. In klerikalni prijatelj uradnikov je opozoril parlament še na eno važno dejstvo. Če se zboljšajo razmere državnih uradnikov, potem bodo tudi drugi upr. občinski in deželni nastavniki prišli z novimi zahtevami...

Korošev govor je treba označiti kot eden izmed onih starih političnih trikov, ki so že tako obrabljani, da na nje danes že nobeden več »nóter ne pade«. Glasno in javno zabavljati čez vlado, na tihem pa opravljati njene kupčije, tako se glasi nauk one politične morale, ki jo propagira S. L. S. in njen voditelj. Kakor pada na odru beseda, za katero poprimo naslednji igralec, tako je »navelal« tudi danes vladni zastopnik sekcijski šef Galecki na Korošev besede, ter utemeljeval stališče vlade glede onih znanih 5 sankcijskih ovir...

Zbornica je sicer dokončala danes debato o prvi skupini službene pragmatike in jutri se bo vršilo glasovanje v čl. I.—VII. uvajalnih določb ter § 1.—26. zakona samega. Brezdomno bodo vsi odsekovi predlogi sprejeti.

Razpoloženje v zbornici je danes precej napeto. Popoldan se je zvedelo, da je bil Rusinom in Poljakom izročen koncept cesarjevega lastnoročnega pisma glede ustanovitve rusinske univerze. Rusini zahtevajo, da bodi predvsem že od vsega začetka določen Lvov kot njihovo bodoče vsenčlilsko mesto, in pripovedovalo se je, da bodo sicer pričeli s tako hrupno in divjo obstrukcijo kakor je avstrijski parlament že dolgo ni doživel. Kdaj da ta obstrukcija prične, o tem se govori različno. Trdi se med drugim, da so Rusini obljubili drž. uradnikom da službene pragmatike ne bodo obstruirali. Kot nekaj novd v svojo taktiko so že popoldan povzročili konec seje v proračunskem odseku.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Deveti del.

(Dalje.)

»Vedite, da sem poslal danes jutraj svojega pooblaščenca k vašemu bratranču Stefanu. Z vsa dolžno mu spoštljivostjo sem ga obvestil, da sem se vrnil v Rim in ga povabil v mesto. Pozabivši vsa stara nasprotja in svoje lastno predrinjenje sem mu zagotovil stališče in dostojanstva, ki gredo poglavarju Colonnov. Vse, kar sem zahteval od njega, je, da naj bo pokoren postavam. Čas in nesreče so ponižale ponos moje mladosti, ohranil sem si le strogost sodnika, a nihče ne bo imel več povod se pritoževati zaradi tribunove prešernosti.«

»Škoda, da niste svojega obvestila odposlali dan pozneje,« je menil Adrian. »Rad bi bil svojega sorodnika na to pripravil. A bodi kakorkoli — kar ste mi povedali, me le vzpodbuja, da pospešim svoj odhod. Če se mi posreči izposlovati častno in mirno spravo, ne bom več zakrinkan snubil tvojo sestro.«

»In nikdar,« je ponosno rekel Rienzi, »ni pripeljal kaj Colonna v svojo hišo devico, ki bi mu bila delala večjo čast. Kar sem v svojih načrtih vedno videl, to vidim tudi sedaj še: meje nove rimske države.«

Celi popoldan so se vršile jako živahne konference barona Heinolda in naučnega ministra Hussareka z Rusini in Poljaki, o rezultatu pa se varuje stroga tajnost. Naučni in notranji minister sta sicer konferirala tudi s posl. Bugattom in dr. Šusteršičem.

V naslednjem podajemo sejno poročilo:

Seja se je pričela ob 3. popoldne.

Nadaljevalo se je drugo čitanje službene pragmatike.

Prvi je govoril posl. Moraczewski, ki je stavil minoritetni predlog, naj se 30 dni po sestavi kvalifikacije vroči uradnikom dobeseben prepis kvalifikacijske tabele.

Na to je govoril slovenski klerikal dr. Korošec.

Utemeljeval je svoj minoritetni predlog, naj bi službena pragmatika stopila v veljavo šele en mesec po njeni razglasitvi in sicer istočasno s pokritvenim predlogom in upravno reformo.

V svojem govoru se je norčeval iz min. in jim očital, da so od prvega do zadnjega čisto nesposobni. Pri razpravi o službeni pragmatiki je moč govoril o sokolskem zletu v Pragi. Rekel je med drugim: »Narodni nemški svetnik dr. Hochenburger deluje sedaj tako vzorno, da so ga Čehi sedaj že povabili na sokolski zlet in da bo že letos nastopil v Pragi s sokolsko čepico.« Sedaj ima Korošec pogum briti norce z dr. Hochenburgerjem, ko je pa le-ta sedel na Kregarjevem aktu, pa so bili klerikalci z dr. Šusteršičem in Korošcem vred tihi kakor piške ter so v devotni ponižnosti ležali na trebuhu pred »njegovo ekselencno velecenjem gospodom justičnim ministrom«, kakor se je izvolil izražati dr. Šusteršič.

Ko je Korošec po vrsti »zdelal« vse ministre in proglasil vso vlado za docela nesposobno, je prevzel vse predloge te »nesposobne vlade«, ki jih je zbornica že odklonila, za svoje ter jih stavil kot minoritetni votum.

To je seveda v zbornici izzvalo živahno veselost.

Za Korošcem je govoril sekcijski šef Galecki, ki je branil vladno stališče.

Grof Lazocki je razpravljal o volilni pravici uradnikov, dr. Dinghofer pa je zahteval, naj se službena pragmatika takoj uveljavi, češ, »da lahko sicer gospodarska beda državnih uslužbencev povzroči dogodke, ki si jih vlada sama najmanj želi.«

Glavna govornika sta bila krščanski socijalec Rienössl in češki radikalec Buřival.

Ko je govoril š. minoritetni poročevalec dr. Waber, ki je predlagal, naj se časovni avanzama uveljavi že s 1. julijem, se je razprava prekinila in zbornica je vzela v pretes Pacherjev nujni predlog, naj bi se poštini oficijantje po osmih službenih letih uvrstili v XI. činovni razred. Ob 7. zvečer je predsednik zaključil sejo.

Italijansko - turška vojna.

Turška nota o izgnanju Italijanov.

Turška vlada objavlja noto na vesile, v kateri naveda razloge za

izgon Italijanov. Nota pravi: Vsled težkoč, ki jih povzroča ekspedicija v Tripolitani in Bengasijsu, in vsled nemožnosti streti odpor muzlimanov, je mislila Italija, da sme uporabiti vsa sredstva, da prisili otomanski narod in otomansko vlado, da odstopi te pokrajine, ki je Italija ne more zasedeti. Otomanska vlada ne ugovarja prednostim, ki jih Italija lahko uporablja vsled svoje premoči na morju. Pač pa je upravičena protestirati proti onim sredstvom, ki jih vporablja Italija v nasprotju z mednarodnim pravom in s temelji haške konference in pri čemer se ne ozira na človeški čut in na civilizacijo. Turška vlada je zadržala izbruh ogorčenja pri svojemčasnem klanju od strani Italijanov in ni odgovorila s tem, da bi bila izgnala Italijane. To postopanje pa je Italijo ojačalo, da je še nadalje namenoma kršila moderne vojne običaje s tem, da je bombardirala neutrjena mesta, da je metala iz zrakoplovov in letalnih strojev bombe na prebivalstvo, vojaštvo in sanitetne oddelke in ustavljala sanitetne in bolniške ladje. Italijani so se izkrcali na Rodosu in so odpeljali zastopnike oblasti, ki niso bili v nikakršni zvezi z vojnimi operacijami, kot vojne jetnike, med njimi celo sodne uradnike. Z namenom, da zasejejo med prebivalstvo neednost, so odpeljali kot vojne jetnike mnogo prebivalcev pod pretvezo, da so člani komiteja za enotnost in napredek, in so se delali prijatelje kristjanov s tem, da so prostost muzlimanov strli. Vsled tega postopanja je ogorčenje pri muzlimanih doseglo vrhunec. Turška vlada je bila tedaj po tako dolgem obotavljanju primorana izgnati Italijane. Postopanje, kakršno si dovoljuje Italija, je v mnogem oziru formalno prepovedano od haške konference, med tem ko spada pravica do izгона k onemu delu vojnih običajev, proti katerim se omenjena konferenca ni hotela izreči.

Italijanski izgnanci so začeli že zapuščati Turčijo. Policija, zlasti v Solunu in Carigradu nadzoruje odpotovanje Italijanov in jih ščiti. Najhuje se prizadeji so uradniki in trgovski nastavljenici, med tem ko so imeli trgovci še priliko, da so aranžirali nadaljnje poslovanje. Italijani, ki so bili nastavljeni pri Otomanski banki in pri drugih bankah, so dobili tri mesečen dopust z naročilom, da ostanejo v bližnjih mestih, da se lahko takoj zopet vrnejo.

V Egejskem morju.

Vali iz Smirne signalizira gibanje italijanskih ladij med otokom Samosom in smirensko obalo. Glede napada na štiri jadrenice, ki so imele na krovu blago za Samos, poroča vali, da je ena jadrenica ušla, dve sta se potopili, četrto so vzeli Italijani. Moštvo potopljenih jadrenic se je rešilo na obalo. Splošno sodijo, da bodo Italijani v kratkem bombardirali Smirno in nato mesto blokirali. Zato se je odpeljal general Abdulah, član najvišjega vojnega sveta v Smirno ter so že začeli mesto utrjevati.

Štajersko.

Verstovšek in učiteljstvo. (Iz učiteljskih krogov.) Torej, profesor in učitelj Verstovšek je našel na ukaz svojih klerikalnih kruhodajalcev po-

trebo, da je v naučnem odseku glasoval proti učiteljskim težnjam! On je moral biti isti, ki se je pokazal največjega sovražnika bodnega učiteljstva, dasi bi moral kot učitelj in uradnik zastaviti vse moči, da bi se storilo neznosni učiteljski bedi enkrat konec! On je torej tisto ostro bodalo v rokah naših klerikalnih kolovodij, s katerim hočejo zadati učiteljstvu težko rano. Daleč je prišel ta, po poklicu naš najbližnji stanovski tovariš. Ako bi kaj takega storil kak kaplan Korošec, naravni nasprotnik učiteljskega stanu in ljudske nabožbe (ker se zabitemu ljudstvu lažje komandira), bi mu ne zamerili toliko, ker sovraštvo do učiteljstva je njegova življenjska naloga; a da to stori pedagog (??), profesor in učitelj, ki je pred svojim državnozbornim mandatom sam kolikor toliko okusil učiteljsko delo in dobro ve, kako beraško je plačan naš trud, tako ostudno početje se mora vsakemu poštemu človeku zagnusiti v dno duše, pa naj si bo naš sovražnik, ali prijatelj. Nimamo takega sovražnika na svetu, da bi mu ne privoščili vendar enkrat malo boljsega kruha! Edino dobro pri tej Verstovškovi protiučiteljski špekulaciji je to, da so ga tako nesmrtno blamirali njegovi tovariši v odseku in da so ga naravnost zasmehovali, spoznavši njegove hinavske naklepe in ta njegov glas ni našel pota v nebesa. Stanovskim tovarišem v Verstovškovem volilnem okraju pa ključemo: napnite vse moči, uporabite vsa dovoljena sredstva, katera so vam na razpolago, delujte pri vseh društvenih vsikdar in povsod, skrbite, da vržete ob prihodnjih državnozbornih volitvah ob tla tega svojega največjega škodljivca. Učiteljska društva bodo pa že vedela, kaj imajo storiti pri prihodnjih društvenih zborovanjih! Zalostno — a resnično. — A. K.

Zveza narodnih društev je priredila v soboto javno predavanje v celjski čitalnici o Jeanu Jaquesu Rousseauju — v skromno proslavo dvostoletnice rojstva tega znamenitega francoskega filozofa, katera bo koncem tega meseca (28. junija). Pisatelj dr. Ivan L. a h iz Ljubljane nam je v prilično enournem predavanju očrtal Rousseaujevo življenje in glavne ideje njegovih filozofičnih del. Predavanje je bilo izvrstno in imelo smo lep večer duševnega užitka. — Obisk je bil zelo poveljen. — V nedeljo popoldne je predaval predsednik Z. N. D. dr. Lev Brunčok v Braslovčah o dobi slovenskih tabarov. Udeležba je bila jako lepa, došlo je celo mnogo klerikalcev. Splošno se opaža, da se ljudem vedno bolj priljubljuje poljudna predavanja. — Z. N. D. bo morala torej svoje delo v tej smeri vztrajno nadaljevati. Ko bo Zvezi skioptikon v redu, se bodo predavanja prirejala tudi s skioptikom, na kar narodna društva še prav posebej opozarjamo.

Koalicija nemških nacionalcev in klerikalcev v Gradcu. Občinske volitve za mesto Gradec so pravkar razpisane: vršile se bodo v drugi polovici meseca septembra in začetkom oktobra. Vseh volilcev je 14 tisoč, ki bodo imeli voliti 48 občinskih svetovalcev, iz vsakega razreda po 16. Novi občinski volilni red, ki določa štiri razrede po 12 občinskih svetovalcev, še ni vzakojen. Nemški nacionalci bodo seveda napeli vse sile, da se iznebe opozicijskega, t. i. socialnih demokratov, kateri so bili doslej gospodarji v tretjem razre-

du. V ta namen se hočejo, obratno po dunajskem vzorcu, zvezati s klerikalci Pantz - Neunteufelove skupine. Neunteufel je v soboto na nekem shodu že o tem govoril in pravil, da je zveza nemških nacionalcev in klerikalcev kot meščanskih strank proti socialnim demokratom nekaj »narravnega in umestnega«. Če vzamemo nacionalci nekaj klerikalcev v občinski svet, bodo ti sicer opozicija, ampak lojalna opozicija, ki bo z veseljem glasovala za to, da se doseže v občinskem proračunu ravnotežje z novimi občinskimi dokladi. Nas sicer stvar nič veliko ne briga, samo to lahko rečemo, da se bo nemškimi nacionalcem morda v tej »naravni« španoviji tako godilo, kakor psu v znanem slovenskem pregovoru. — Neunteufel je povrh tega prehitro izdal nemško - nacionalne načrte — in (najbrže hotoma) s tem izkazal svojim zaveznikom jako slabo uslugo.

Posredovanje vajencev. V nemških listih čitamo pravkar novice, v katerih obljubujejo »združene štajerske posredovalnice za delo« v Gradcu, da bodo tudi letos preskrbovale onim fantom, ki se hočejo posvetiti trgovini in obrti, brezplačno mesta za izuk. Pravijo, da bodo stopile v ta namen v zvezo s šolskimi vodstvi, ki bi jim naj preskrbela za to brezplačno posredovanje primeren material. Ker bi se fante spravljalo k nemškim mojstrom in izročalo tam ponemčevanju, svarimo odločno slovenska šolska vodstva in starše pred to »brezplačno« nemško dobrodelnostjo. Pričakujemo, da bo na obrtnem shodu v Celju izvoljeni odbor čimprej izvršil vse priprave za slovensko vajensko posredovalnico, na katero se bo potem v vseh takih zadevah obračati.

Dopisnik v Zgornji Polskavi, ki je nam poslal notico o razpisani zdravniški službi, naj nemudoma dopolnje vse potrebne podatke o ti službi, ker se je zgledalo že več zdravnikov, ki bi radi imeli natančnejše informacije.

Inžinerski izpit sta napravila na tehniko v Gradcu v petek, 31. maja, gg. Fran Fischer in Alojzij Horvat. Čestitamo!

Akademsko tehnično društvo »Tabor« v Gradcu vljudo naznanja, da se je s 1. junijem t. l. preselilo v hišo Gartengasse 18.

Drobne novice. V Podčetrju so bili pri občinskih volitvah izvoljeni 4 nemškutarji, 3 slovenski klerikalci in dva slovenska naprednjaka. Doslej je bila v občini na vladni klerikalno - nemškutarska koalicija, županovale je klerikalni nadučitelj Lovrec. In tako bo, kakor vse kaže, ostalo tudi v prihodnje. — V stalen pokoj je stopil profesor na graški realni gimnaziji Julij Miklau. Deloval je svoj čas tudi na mariborski gimnaziji. — V Gradcu je umrl bivši artist in posestnik menažerije Franc Renner. Sloveč ime si je pridobil s konstrukcijo prvega vodilnega zrakoplova v Avstriji. Leta 1909 se je na jesenskem sejmu v Gradcu produciral z njim. Pri sestavi drugega vodilnega zrakoplova je pa imel nesrečo, se je zadolžil in je umrl sedaj v veliki revščini. — Umrl je v Gradcu bivši postajenačelnik v Brežicah, gosp. Fran Zupančič. — V Mariboru bo v nedeljo, dne 9. junija ob 10. dopoldne spustilo štajersko zrakoplovno društvo v zrak zrakoplov »Nadvojvodinja Margareta« s 1600 kub. m. vsebine. Tega zanimivega posku-

nem pri tebi in pri Rimu. Zdravstvuj!»

III.

Adrianovi doživljaji v Palestini.

Bilo je že polno, ko je Adrian zagledal gore, obdajajoče Palestino. Mogočnost tega skalnatega mesta je bila znana že v časih pred Romulom, v prvih časih tiste skrivnostne civilizacije, ki se je razvila v Italiji še predno je bil sezidan Rim. Osem mest se je podrglo gospodstvu Palestine. Vsled svoje lege in strašne mogočnosti zidov, je dolgo kljubovala Rimu. S te trdnjave je vihrala Marijeva zastava in po cestih, po kateri se je zdaj pomikala mala Adrianova četa, je nekoč korakal krvočni Sula, ko se je vračal iz mitridatske vojne.

Rimski baroni si niso mogli izbrati strašnejše trdnjave. Ko je Adrianovo izkušeno oko premerilo strmine in zidovja, je spoznalo, da je tod z najnavadnejšo spretnostjo lahko mnogo mesecev kljubovati celi armadi rimskega senatorja. Podrte koče in poteptana polja v ravnini, so izpričevala nasilnost in surovost upornih baronov in ravno tedaj je bilo videti čete oborožencev, ki so gonile pred seboj poropane govede in ovce.

Adrianova četa je nosila pred seboj zastavo Colonnov in vsled tega so ji hitro odprli »solčna vrata«. Ko je šel Adrian po ozkih mestnih ulicah v trdnjavo, je na potu videl gruče tujih vojakov in vlačug, ki so

postajali ob razvalinah starih tempeljev in palač, ali pa se gredli na terasah, kjer so žarele še barve prekrasnih mozaikov, ki so bili nekdanj ponos izobraženega, umetnost ljubečega plemstva, čigar dedič so postali divji razbojniki.

To nasprotje med preteklostjo in sedanjostjo je Adriana hudo bolelo in zdelo se mu je, da stoji civilizacija na Rienzijski strani.

Adrian je v trdnjavi pustil svoje spremljevalce na dvorišču in je zahteval, naj ga popeljejo pred njegovega bratranca. Ko je Adrian zapustil Rim, je bil Stefanovo še otrok in vsled tega sta bila, četudi sorodnika, le površno znana. Hrupno smejanje je udarilo Adrianu na uho, ko ga je sluga pripeljal v veliko, surovo okrašeno dvorano. Dragocene tapete so nepopolno zakrivala kamenito zidovje, lepe mize so bile v čudnem nasprotju z drugim pohištvo, po tleh je ležalo vsakovrstno orožje, na koncu dvorane pa je bilo razno orodje za mučenje.

Stefanello Colonna je z dvema baronom sedel kraj okna, od koder se je videlo do Rima.

Dasi še v prvem cvetu mladosti in brez brade, je Stefanello že kazal na svojem obrazu posledice razuzdanosti. Podoben je bil staremu Stefanu. Poleg njega sta sedela dedna sovražnika njegovega rodu, lokavi Luka di Savelli in svojeglavni knez Orsini.

(Dalje prihodnjaj.)

cenjenega občinstva iz mesta in okolice.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Črnomlju je imela dne 31. maja t. l. občni zbor, na katerem se je sestavil ta - le odbor: predsednica: ga. Rafaela Malericeva, tajnica: gđc. Olga Haringova, blagajničarka: gđc. Josipina Urhova; namestnice: ga. Marija Kunčeva, ga. Marica Ušlakerjeva in gđc. Tončka Spreizerjeva; odbornici: gđc. Ludmila Bukovčeva, gđc. Gusti Urbančičeva; delegatije k veliki skupščini: ga. Marica Schweigerjeva, ga. Marija Slepčeva in gđc. Emilija Leitgebova. Pri razidu je obdarovala ga. predsednica navzoče dame s krasnimi vrtnicami, katere so dale povod, položiti majhen dar, domu na oltar. — Dotični znesek (8 K 61 vin.) se je odposlal glavnemu vodstvu.

Društvena naznanila.

Sentjakovski semenj je naslov veliki ljudski veselici, ki jo priredi »Gospodarsko napredno društvo za sentjakovski okraj« dne 28. julija ob priliki cerkvenega žegnanja v prid društveni knjižnici.

Sokol v Spodnji Šiški. Kakor smo že poročali, je moral šišanski Sokol preložit vsled slabega vremena svojo veselico na četrtek 6. t. m. Ker ima Sokol v Spodnji Šiški vršiti veliko in važno nalogo v obrambi proti dvema sovražnikoma, tedaj je pač dolžnost vsakega, ki ima priložnost, da se udeleži te veselice. Ljubljanci, ki tako radi polet v ljubljansko okolico in podpro kakega naprednega gostilničarja, naj store svojo dolžnost ter pridejo v nedeljo popoldne ob 4. k Štepcu, kjer napravi Sokol svojo veselico.

Vrtno veselico priredi dne 9. junija t. l. pri g. Iv. Gradu v Beričevem prostovoljno gasilno društvo Dol-Bericevo o priliki blagoslovljenja nove brizgalne. Pri veselici sodeluje slavna gasilska godba iz Gornje Kaspice. Vstopnina za nečlane 40 v. Ker je čisti donesek namenjen v pokritje dolga za novo brizgalno, se odbor priporoča najtopleje za obilno udeležbo, ker je gostilna gosp. Grada na tako dobrem glasu, tedaj bodo gostje iz Ljubljane in okolice brezdvomno s postrežbo zadovoljni.

Razpis nagrade za mešan zbor. Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku slavi letošnje leto svojo 25letnico in priredi dne 8. septembra 1912 veliko narodno slavnost na Proseku pri Trstu. Za to priložnost rabi društvo krepak, močan mešan zbor, s poljubnim, če možno domorodnim besedilom. Bil naj bi zbor v treh stavkih. V ta namen razpisuje nagrado 50 kron. Skladbe, mešani zbori naj se pošljejo nepreključno do dne 10. julija 1912 na naslov: »Pevsko društvo Hajdrih na Proseku pri Trstu«, katero izroči nato skladbe posebnemu, iz odličnih slovenskih glasbenikov sestavljenemu jurju. Skladbe naj bodo v posebnem kuvertu s posvetilom, ime skladateljev pa v drugi kuverti z enakim posvetilom. Nagrada skladba ostane last »Hajdriha«, nenagradjena pa se vrnejo. V nadi, da se gg. slovenski skladatelji odzovejo, sicer skromnemu razpisu, se bilježita za odbor pevskega društva »Hajdrih« na Proseku: A. Gorjup, t. č. predsednik F. Kenda, t. č. tajnik.

Razne stvari.

Ogledništvo v Galiciji. Kakor smo že poročali, so v Lvovu artileristi barona Königa in njegovo ženo, ki je sestra pisatelja Maksimilijana Hardena. Policija je zdaj zasedla celo ogledniško organizacijo, pri kateri je udeleženo tudi več železniških uslužbencev.

Avtomobilske nesreče. V Imstu je padel dr. Weissnig, uradnik ondotnega okrajnega glavarstva, pri preskušanju motornega kolesa, tako nesrečno, da je bil na mestu mrtve. — Ko se je peljal grof Liebenstein-Krakowski s svojim avtomobilom iz Rychnova v Črnikov, je zavozil v neki občestni jarek. Šofer Kalwach je bil na mestu mrtve, grof se je lahko poškodoval.

Žrtve praznovestva. Iz Petrograda poročajo: Znani slepar Rasputin, ki je z molitvijo zdravil ljudi, je tako vplival na ženo državnega tajnika Lohejna, da je ta zapustila svojega sopoga in svoje otroke ter sledila Rasputinu v njegovo domovino v Sibiriji. Žena je vsled pridig Rasputinovi znorela. Rasputin jo je zapodil od sebe. Našli so jo napol nago in popolnoma sestradano.

Pijan vojak na straži. Z Dunaja poročajo: V noči od 20. januarja t. l. je pri tremskem depotu na Šmclji pri Dunaju infanterist 92. pešpolka Jakob Lindner ustrelil dva brata Franca in Janeza Polka. Baje sta bila pijana in sta napadla stražo. Preiskava je pa dognala, da je Lindner, ki je štirikrat streljal, šel brez dovoljenja iz stražnice ter pil z bratom Polka v neki žganjarni, kjer se je tudi opijani. Ko je bil na straži, je bil pijan. Nadalje so

dognali, da je vodja straže, deseterik Koloman Wiltz, ljudi pregovoril, da so neresnično izpovedali. Vsled tega so stali predvčerajšnjem pred vojaškim sodiščem Jakob Lindner, deseterik Wiltz in infanterist Lehner. Lindner je bil obsojen na deset mesecev ječe, Wiltz na dva meseca in degradacijo, Lehner pa na šest tednov.

Na smrt obsojeni si sam izvolili način smrti. V Utahu ima zdaj po zakonu vsak na smrt obsojeni pravico, izvoliti si način smrti. Obsojenec lahko določi, ali naj bo ustreljen ali obešen. Prvi obsojenec se je odločil, naj ga ustrelje. Pred zagrijanjem, v katerem je bilo pet lukenj, je bilo skritih pet strelcev, je sedel obsojenec z zavezanimi očmi. Na znamenje, za katerega obsojenec ni vedel, je bila izgotovljena smrtnosna salva.

Smrt geje. V shinibaškem delu mesta Tokia so najlepše geje. Pred par dnevi je vladala tam velika žalost. »Najlepša geja« celega cesarstva, Massayo se je usmrtila. Ljubila je igralca Matagiro, ki jo je sramotno zapustil. Tega ni mogla preživeti in se je vsled tega zastrupila. Pred leti bi tega nedvomno ne napravila. Takrat so nesrečne geje pile mistične pijače, ki so jih znale napraviti le čarodějke. Toda dandanes so tudi Japonke že moderne. Ne gredo več k čarodějki, temveč v lekarno. Massayo se je zastrupila s cijanovodikom, kakor moderni pariški apaši.

Ponesrečenega socialno-demokratskega poslanca Silbererja našli. Okrajno glavarstvo v Saalfeldnu je prejelo včeraj naslednje poročilo: Županstvo v Almu naznanja, da je našel nek kmet danes jutraj truplo državnega poslanca Silbererja. Truplo so prenesli v mrtvašnico. Okrajni glavar je dvakrat vprašal, ali je res Silberer. Odgovorili so, da je vsaka zmotna izključena. Občinski tajnik in nadučitelj Lackner poročata iz Alma: Silbererja je našel danes ob šestih jutraj mizarski pomočnik Ivan Bernhard. Silberer je klečal v strugi, naslonjen na obrunek. Njegove smuči so ležale deset metrov od njega. Bile so popolnoma pokvarjene. Silberer je preplezal greben, takozvani Grünkar na Thumberbachu. Ponesrečil se je na povratku. Kraj, kjer so ga našli, je poltreto uro oddaljen od vasi Alm. Takoj so obvestili okrajno glavarstvo in orožnike, ki so odredili, naj se prenese truplo v dolino. Položili so ga v Almu v mrtvašnico. V žepih ponesrečenega Silbererja so našli legitimacijo društva »Naturfreunde« in druge dokumente, po katerih se je dala nedvomno dognati identiteta. Silberer je bil, predno je napravil ta svoj izlet, v Ljubljani, kjer je skušal intervenirati v stavki pekovskih pomočnikov.

Kako se je gospa Hertler prepirala o ljubezni svojega moža. Ameriški časopisi pripovedujejo, kako je prišla pred nedavnim časom gospa Hertler v New-Yerseyu na idejo, prepričati se o ljubezni svojega moža. Gospa je bila že delj nego trideset let poročena s svojim možem. Živela sta srečno. Nekéga dne ji pa pride na misel, kako bi bilo, če se da proglasiti za mrtvo, da vidi, kaj bo njen mož v tem slučaju storil. Šla se je kopat. Obledo je pustila v kabini in ni se več vrnila domov. Njen mož je mislil, da je njegova žena utonila, in dal si je uradno potrditi, da je vdovec. Nekaj časa je nosil žalno obleko. Čez kake tri mesece je spoznal mlado vdovico, kateri je začel dvoriti. In tako jo je tudi poprosil za roko, česar mu lepa vdovica ni odrekla. Toda ta sreča ni trajala dolgo. Čez par dni je dobil pismo, v katerem mu je njegova prejšnja žena sporočila, da še živi. Njen mož je bil srečen in jo je takoj poklical k sebi. Od soproge št. 2 se je hotel takoj ločiti, toda ta je stvar izročila sodišču, ki bo sklepalo o čudni ideji gospe Hertler.

Revolver policijskega prefekta. Iz Pariza poročajo: Pri obleganju apašev v Nogentu je igral policijski prefekt jako smešno vlogo. Lepinu ni zadoščalo, da je šeststo vojakov in policistov neprenehoma streljalo na hišo, kjer so bili apaši in da se je oddalo okoli 6000 strelcev, temveč se je hotel tudi sam udeležiti tega streljanja. In potegnil je popolnoma nov samokres iz lepega usnjenege etujia in je izstrelil vse patrone, ki jih je imel v samokresu. Ko je to svoje delo izvršil, je izročil samokres nekemu policistu, ki je stal poleg njega, da ga drži toliko časa, da ne dobi novih nabojev. Ko je hotel kake pol minute pozneje imeti svoj samokres, ga ni mogel dobiti. Na bojišču so bili razen vojakov in policistov tudi drugi radovedneži. In enemu teh radovednežev je dal Lépine svoj samokres. Temu je samokres ugajal ter si ga je obdržal za spomin. Pač žalostno izpričevalo za policijskega prefekta. Pravijo pa, da ima Lépine toliko podatkov o privatnem življenju raznih poslancev

in politikov, da ga ne more nobena sila vreči z njegovega mesta.

Točen odgovor. — »Nimate niti kapljice krvi velikega Napoleona v svojih žilah,« je rekel nekega dne stari Jerome svojemu nečaku, cesarju Napoleonu III. »Morda« je odgovoril Louis Napoleon, »na vsak način imam na celo njegovo rodbino na vratu.«

Lep poklon. Haydn, znani skladatelj, je nekaj napravil lep poklon proslavljeni pevski Marovi. Reynold, dunajski slikar, jo je naslikal kot sveto Cecilijo, ki pobožno posluša petje angeljev. Ko je umetnik pokazal Haydnu sliko, mu je ta rekel: »Jako dobro je zadeta, toda napravili ste veliko napako.« — »Kakšno napako?« je vprašal Reynold zelo razžaljen. — »Naslikali ste jo kakor Cecilijo, ki posluša angjele, namesto da bi naslikali angjele, ki poslušajo Cecilijo!«

Originalna reklama. Ko so pri izkopavanju v Pompejih odkrili tudi stari amfiteater, je takoj prišel neki spekulativni gledališki ravnatelj na idejo, prirediti tam s svojo gledališko družbo predstavo. Oblast je dala tozadevno dovoljenje in nekega lepega dne so bili nabiti plakati s sledečim besedilom: »Mestno gledališče v Pompejih se bo v najbližjih dnevih z igrjo »Die Regimentstochter« zopet otvorilo. Zadnjikrat so igrala pod ravnateljstvom gospoda Quinta Martia »Trojanke« od gospoda Senke. Od te predstave je bilo gledališče zaprto 1800 let.«

Dobro se je zmazal. Znani francoski pesnik Saint-Foix, ki je imel navzlic velikim dohodkom še vedno mnogo dolgov, je sedel enkrat pri brivcu, da se da obriti. Ravno ga je brivec namazal s milom, ko vstopi neki znani trgovec, kateremu je bil pesnik dolžan večjo vsoto. Komaj je zagledal pesnika, ga je hitro spomnil na denar. Saint-Foix ga je vprašal, ali hoče počakati na plačilo, da bo obrit. — »Jako rad!« je odgovoril trgovec. — »Vi ste temu priča,« je rekel pesnik brivcu, vstal, si umil milo ter odšel. In od tega časa je nosil pesnik polno brado.

Dobro ga je zavrnili. Francoski pisatelj Gibeau, ki je bil vedno v denarnih stiskah, je nekega dne pisal umetniku velike tvornice za šampanje, Rödererju, sledeče pismo: »Cenjeni gospod! Nimam niti soua v žepu in obožujem šampanje. Bodite tako dobri in pošljite mi koš vaše nebeške pijače. S pomočjo tega sredstva upam pozabiti na svojo bedo.« Takoj, ko je dobil Röderer to pismo, je odgovoril: »Cenjeni gospod! Vaše sredstvo ne pomaga, da bi pozabili na svojo bedo. S tem, da bi vam zopet in zopet pošiljal račune, bi vas v vsakem trenutku spominjal na vaš žalostni položaj.« — Röderer.

Zamenjane vloge. L. 1549. je vzbudila veliko senzacijo knjiga nekega pariškega krojača, ki se je pod naslovom »Novi vladni in državni red« z raznimi idejami o knezu in narodu in medsebojnem razmerju teh dveh. Učeni krojač z imenom Charles Urbain je bil celo tako pogumen, da je prišel s knjigo v žepu v predsobo kralja Henrika IV. ter prosil za avdienco. Gospoda Urbaina so pustili k avdienci in je izročil začudenemu vladarju svoje politično delo. Henrik IV. je vzel izročeno mu knjigo ter zavznil. Molče je stal pred njim imetnik krojaškega salona in sanjal o kraljevskem darilu, ko reče Henrik IV. svojemu komorniku: »Pokličite mi takoj gospoda kancelarja!« Toda kako veliko je bilo razočaranje Urbainovo, ko je kralj nadaljeval: »Recite mu, naj mi pride vzet mero za suknjo, ker se dandanes bavijo moji krojači z državnimi uredbami in visoko politiko.«

Dne 7. julija 1912

velikanska

Judska veselica
za „Narodni sklad“.

Telefonska in brzojavna poročila.

Hrvaško - slovenska zmaga v Voloskem - Opatiji.

Opatija, 4. junija. V nedeljo so se vršile volitve delegatov v okrajno bolniško blagajno v Voloskem - Opatiji. Razmerje glasov je bilo takšno-le: V občini Volosko-Opatija skupina delavcev narodni kandidati 333 glasov, socialistično-nemško-italijanski pa 172; v skupini delodajalcev: narodni kandidati 85, nasprotniki 16. V Kastavu v skupini delodajalcev narodni kandidati

392, nasprotniki 160; v skupini delodajalcev narodni kandidati vseh 39 oddanih glasov. V Lovranu v skupini delodajalcev narodni kandidati 136 glasov, nasprotniki 9, v skupini delodajalcev narodni kandidati 26, nasprotniki pa 9. V Veprincu so dobili narodni kandidati v skupini delodajalcev 98, nasprotniki pa 33, v skupini delodajalcev pa 5 glasov. Hrvatje in Slovenci so torej zmagali na vsi črti.

Klerikalci prijatelji uradnikov.

Dunaj, 4. junija. Državni zbor je po zaključnih besedah glavnih in manjšinskih referentov prešel v debato o dr. Koroševih predlogih, ki se je naravnost delal norca iz uradnikov. Debata se je sukala o prvih 88 službene pragmatike ter je bil sprejet odsekov predlog, med tem ko so bili člani I. do VII. odklonjeni, ker je bil sprejet že prej predlog poslance Smerala. Cela zbornica z izjemo slovenskih klerikalcev je glasovala za paragrafe, ki dajejo uradnikom vsaj nekoliko ugodnosti.

Nato so glasovali o manjšinskem predlogu k pragmatiki, ter je bil sprejet Smeralov predlog, ki zahteva, da naj se pri nastavljanju uradnikov ne sme ozirati na narodne, konfesionalne in politične ozire.

Pri poimenskem glasovanju je bil ta predlog sprejet s 153 proti 120 glasovi.

Proti so glasovali z nemškim Nacionalverbandom samo slovenski klerikalci. Ti so namreč glasovali z dr. Korošcem vred za to, da naj bodo uradniki konfesionalno enaki kakor večina prebivalstva.

Bosanski odsek.

Dunaj, 4. junija. Bosanski odsek je imel danes dopoldne sejo, v kateri se je razvila o dr. Redlichovem poročilu živahna debata. Poslanec dr. Rybář je predlagal, da naj se povabi k sejam odseka tudi skupni fin. min. Bilinski, da poda informacije, ozir. da naj prihaja k sejam kot zastopnik uradnik skupnega finančnega ministrstva. Vladni zastopnik dvorni svetnik Žolgar je nasprotoval temu predlogu. Poslanec Neumann se je pridružil Rybářevemu predlogu, ki je bil tudi sprejet.

Rusinsko vseučilišče.

Dunaj, 4. junija. Načrt cesarjevega lastnoročnega pisma glede ustanovitve rusinskega vseučilišča ima sledeče določbe:

1. Cesarjev sklep se objavi samo pod pogojem, če dajo Rusini prej garancijo, da bodo prenehali z obstrukcijo v gališkem deželnem zboru,
2. kot termin je določen čas deset let,
3. določitev kraja, kjer se ustanovi vseučilišče, ostane rezervirana zakonodaj.
4. v prehodni dobi se ne smejo vršiti v Lvovu nikakršne priprave, ki bi prejudicirale Lvov kot sedež rusinskega vseučilišča,
5. oni rusinski profesorji, ki bi bili v tem času imenovani, bodo imenovani samo extra statum.

Rusinska komisija je te določbe kot nesprejemljive zavrnila.

Malorusi v obstrukciji.

Dunaj, 4. junija. Maloruski poslanci so na današnji seji sklenili odkloniti vse vladne propozicije glede maloruske univeze ter pričeti z najostrejšo opozicijo. Maloruski klub bo zvečer nadaljeval svojo sejo.

Anulirana volitev.

Dunaj, 4. junija. Mestni svet je v svoji včerajšnji seji anuliral izvolitev socialnega demokrata Forstnerja kot občinskega svetnika.

Pogreb ponesrečenega poslanca Silbererja.

Dunaj, 4. junija. Predsednik državnega zbora dr. Sylvester se je v današnji seji v toplih besedah spominjal ponesrečenega poslanca Silbererja. Silbererja prepeljejo na Dunaj, kjer bo v četrtek z velikimi častmi pokopan.

Poset srbskega kralja na Dunaju.

Dunaj, 4. junija. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da bo srbski kralj Peter na jesen, najbrže meseca septembra obiskal cesarja Franca Josipa na Dunaju. Z Dunaja odpotuje kralj najbrže v Berlin, da poseti nemškega cesarja.

Samohvala Cuvaja.

Dunaj, 4. junija. Kraljevi komisar Cuvaj raznaša po listih vesti, da so vse prerokbe o njegovem padcu, in da v Budimpešti njegovih poročil niti ne sprejmejo, neresnične. Zaupanje v »Cuvajizem« baje od dne do dne narašča in baje celo dosegaj opozicijski krogi izreka Cuvaju popolno zaupanje.

Novi francoski poslanik na Dunaju.

Dunaj, 4. junija. Novi francoski poslanik Dumain je bil včeraj pri cesarju sprejet v avdienci, da izroči svoje poverljivo pismo.

Kongres srbsko bolgarskih umetnikov.

Dunaj, 4. junija. »Neue Freie Presse« poroča iz Belgrada, da bo na kongresu srbsko-bolgarskih umetnikov zastopnikov zastopana tudi bolgarska vlada.

Nova konservativna stranka.

Praga, 4. junija. »Hlas naroda« poroča iz Kolina, da se je včeraj konstituirala tam nova konservativna stranka, kateri na čelu stoji grof Fran Kinsky.

Ogrski državni zbor. — Brambna reforma.

Budimpešta, 4. junija. V današnji seji ogrskega državnega zbora se je končalo drugo branje brambne predloge ter je bila ta en bloc sprejeta. Dvignil se je naravnost velikanski tumult, tako da je moral predsednik ob 11. suspendirati sejo. Jutri se vrši tretje branje.

Budimpešta, 4. junija. Prva poročila o današnji seji ogrskega deloma pogrešana. Ogrska zbornica ni samo v drugem branju sprejela brambne predloge, marveč tudi že v tretjem branju ter je bila predloga izročena magnatski zbornici. Nato je predsednik suspendiral sejo. Ko je bila seja zopet otvorena, je predsednik Tisza dal avtentičirati protokol. Prihodnja seja bo popoldne ob 4. Na vrsto pride domobranska predloga, ki bo brez dvoma ravno tako sprejeta kakor brambna predloga.

Dunaj, 4. junija. Velikansko senzacionalen vtisk je napravila vest iz Budimpešte ter se poslanci razgovarjajo samo o tej predlogi. Tudi v avstrijskem parlamentu bo moralo priti to vprašanje na razgovor ter bo morala priti brambna predloga v najkrajšem času tudi v avstrijskem državnem zboru na razgovor.

Budimpešta, 4. junija. Potek zgodovinske seje, v kateri se je zbornicnemu predsedniku Tiszi posrečilo brambno reformo spraviti pod streho, je sledeči:

Ob 9. dopoldne je bil parlament že od vojaštva zastražen. V kuloarjih so bili postavljeni detektivji. V zbornici so vse stranke številno zastopane. Razburjenje je velikansko. Ob pol 11. otvori predsednik Tisza sejo. Govori opozicijski govornik Hrlo, ki zahteva besedo k § 203. poslovnika. Predsednik mu ne da besede kljub temu, da mu ugovarja opozicija, ter ta začne razgrajati na klopeh. Vsi vpijejo, mi hočemo govoriti. 20 poslancev hiti proti predsedniku in zahteva tajno sejo. Tisza se tej zahtevi upre. (Frenetičen aplavz pri vladni večini.) Predsednik da nato besedo poslancu Justhu, ter se dvigne med njegovim govorom velikansko razburjenje. Po kuloarjih love detektivji one, ki hočejo na galerijo. Na klopeh v zbornici razbijajo, opozicijski vpijejo proti Tiszi nesramne, Justh kliče predsedniku: Usorator, hinavec. V splošnem kričanju ni mogoče razumeti posameznih glasov. Ko je Tisza že enunciral, da je v zbornici sprejeta druga seja se dvigne strahoviti kravali. Poslanci pričakujejo, da bo seja zbornice zaključena. Med tem narekuje nekaj predsednik stenografov, naka se vladna večina štirikrat zapored dvigne s sedežev, popolnoma brez znanja posameznih poslancev. Končno izjavi predsednik Tisza, da je brambna predloga v splošni in specijalni debati v drugem in tretjem branju sprejeta.

Brambna predloga sprejeta na Ogrskem.

Budimpešta, 4. junija. Ministrski predsednik dr. Lukacs je že dopoldne obvestil cesarja, da je parlament sprejel brambno predlogo.

Požar v Štambulju.

Carigrad, 4. junija. Veliki požar v Štambulju se ni samo raztegnil na manjše dele mesta, marveč je upepelil 2000 hiš popolnoma. Škode je okrog 3 milijone frankov.

Odposlanka »Ruskega Zerna« na Slovenskem.

Petrograd, 4. junija. Društvo »Russkoje Zerno« je pooblastilo članico predsedstva gospo Olgo P. Dmitrijevo, da se v društvenem imenu napoti v Ljubljano in na Slovensko ter tu stopi v zvezo s slovenskimi naprednimi poljedelci, ki bi vzeli k sebi v praktično izvežbanje v poljedelskih strokah ruske kmetske mladence.

Krvavi boji v Belgiji.

Bruselj, 4. junija. Snoči je prišlo do krvavih bojev v raznih večjih mestih, zlasti v Liježu in Bruslju. V Liježu se je vnel boj med socialisti in orožniki. Orožniki so streljali na množico; oddali so nad 200 strelcev. Potem so nasokčili socialno demokratski lokal, streljaje nanj z vseh strani. Ko so prodrli v lokal, so našli 4 osebe mrtve in 19 težko ranjenih. Med mrtvimi je tudi en otrok. Delavska stranka namerava proglasiti generalno stavko. Širi se vest, da bodo vsi opozicijski poslanci v znak protesta proti vladnim nasilnostim odložili svoje mandate.

Posojila

po vseh kombinacijah na poljubno število let. Istotako plačanje starih dolgov in **zjednanje** v novo posojilo pod mnogo **ugodnejšimi** pogoji. Diskretno in kulantno posredovanje. — Dopisi na **GRK SLOVENSKA**, nadzornik nizozemske zavarovalnice, **Ljubljana, Elizabetna cesta št. 4.** — Prošnje samo **pisмено.** — (Za frankature naj se priloži znak za 30 vin.)

== Za malo vinarjev ==

okusno, zdravo

večerjo

priljubljeni se vam posreči z majhnim trudom v najkrajšem času, ako krompir olupite, ga razrežete, v slani vodi skuhate in za okoli 2 kg krompirja dodate tablico Vértessovega guljaževga dodatka raztopljenega. Zajamčeno najčistejša naravna rastlinska mast in druge primere. Kaj boljšega nego je ta Vértessov guljažev dodatek sploh ni. Na podoben način lahko iz zelja, fižola, riža, žličnikov, tarhonya, makaron, polente, sploh iz skoro vsega sočivja, gob itd. z Vértessovim guljaževim dodatkom hitro, ceno in na preprost način pripravite najfinjša, najdelikatnejša jedila. Ako tablico dodatka dodate na okoli 1 kg mesa, dobite v najkrajšem času najslastnejši in najdelikatnejši guljaž. Napravi se pa s tem tudi lahko piščanec v papriki, riba v papriki, zelje s papriko itd. in videti bi morali, kako zadovoljen obraz delajo ljudje, ako postavite prednje z Vértessovim guljaževim dodatkom pripravljena jedila, kar vidi se, kako se jim čede slane. Zato smo pa tudi že dobili na sto in stotisoče zahvalnih pism od zadovoljnih ter hvaležnih odjemalcev in so ta pisma tudi na vpogled. Tablica, zadostujoča za okoli 1 kg mesa, 2 kg krompirja, zelja, fižola itd. stane 20 h. Preizkušeno od c. kr. preizkuševališča na Dunaju. Dobiva se po vseh boljših trgovinah. Pristen samo „Vértess“. Edina izdelovalnica: Tivornice živil Vértess & Co. Lugos št. 491 (Južno Ogrsko).

Št. 16965.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se bodo počenši s 13. junijem 1912

vsak četrtek ob 3. uri popoldne

brezplačno stavile kože

v veliki dvorani Mestnega doma.

Vabijo se vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prinesejo te k cepljenju in k pregledu ceplencev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu izroče se tudi **spričevala o cepljenju** ter bodi posebno še poudarjeno, da se v smislu ministerjalne navedbe **zahteva pri sprejemu otrok v ljudsko šolo spričevalo o vspešno cepljenih kozah.**

Mestni magistrat ljubljanski

dne 20. maja 1912.

Zupan: **Dr. Ivan Tavčar** l. r.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

Narodni knjigarni

v Prešernovi ulici št. 7.

Prodaja voz.

Nov **landauer**, samo 6 krat voženo z njim ter **hočja** se prodasta, ker se opusti hlev. 1960
Ed. Suppanz, Pristova, Sp. Stajersko.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

priporoča

kanceljski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, poročnikov, radirk, kamonečkov, tablic, gobic, črnala itd.

Barve za šole in umetnike

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Vsak dan Kavarna „Central“ : vso noč:

KONCERT

na novo došle priljubljene žamske tamburaške kapele „Central“.

Z velespoštovanjem 2018

Stefan Miholič, kavarnar.

Domača tvrdka.

Modni salon

Marija Götzl Zidovska ulica št. 8.

Največja zaloga vsakovrstnih **slamnikov**, **športnih čepic** in oblik zadnje novosti pravkar došla. — **Žalni klobuki** vedno v zalogi.

Raznovrsten **nakit**, **svila** in druge **modistovske potrebščine** v veliki izbi.

Modelni klobuki so cenj. damam na ogled samo v trgovini.

Za obilen poset se priporoča z velespoštovanjem

956 **Marija Götzl.**

Za modistinje vse modne potrebščine z zmernim popustom.

C. kr. priv.

občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

Ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 416 milijonov kron.

Poslovni izkaz

zavarovalnega oddelka za življenje.

	meseca maja 1912	od januarja 1912
Vložilo se je ponudb	2141	11202
za zavarovano vsoto	K 16,868.127.35	K 90,432.732.44
Izgotovljenih polic je bilo	1934	9832
za zavarovano vsoto	K 15,711.423.37	K 80,903.752.26
Naznanjene škode znašajo	K 901.655.28	K 4,482.621.87

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5

priporoča svojo ogromno zalogo poletnih oblek za gospode, dame, dečke, deklice in otroke po zelo reducirani ceni.

Panama klobuki od 6 K naprej.

Županstvo v Trbovljah išče

pisarniškega

2012

uradnika

z lepo pisavo, večjega slovenskega in nemškega jezika. Mesečna plača 80 K. Lastnoročne prošnje sprejema do 15. rožnika t. l.

Županstvo Trbovlje,

dne 1. rožnika 1912.

Župan: **Vodušek.**

Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 dr. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K; po pošti 6 K 20 vin.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Jeste li radi pepel? ali opekin prah? ali žažganje?

Vi menite, da se kaj takega ne je? In vendar se nahajajo vse te ljubke reči v semletem začimbinem prašku, ki ga kupujete odprto.

Ako hočete obvarovati svoj želodec takih zdravju škodljivih snovi, tedaj ne kupujte

nikdar semletih začimb odprto temveč izključno le

zajamčeno čiste začimbine praške

Varnostna znamka: **Küchensegen** v pušicah in zavitkih

firme Alex. Ertl sinovi v Gradcu

v poleg stoječi, postavno varovani opremiti

Dobiva se povsod!

Pozor na varnostno znamko!